

Memo

memonummer	191309-001
datum	14 april 2020
aan	De heer D. van Horssen
van	R.J. Buijs
project	Nieuwbouw aan de Boezemkade 9 te Puttershoek
projectnr.	191309
betreft	Ecologische quickscan Wet natuurbescherming Boezemkade 9 Puttershoek

Ecologische veldcontrole (quickscan)

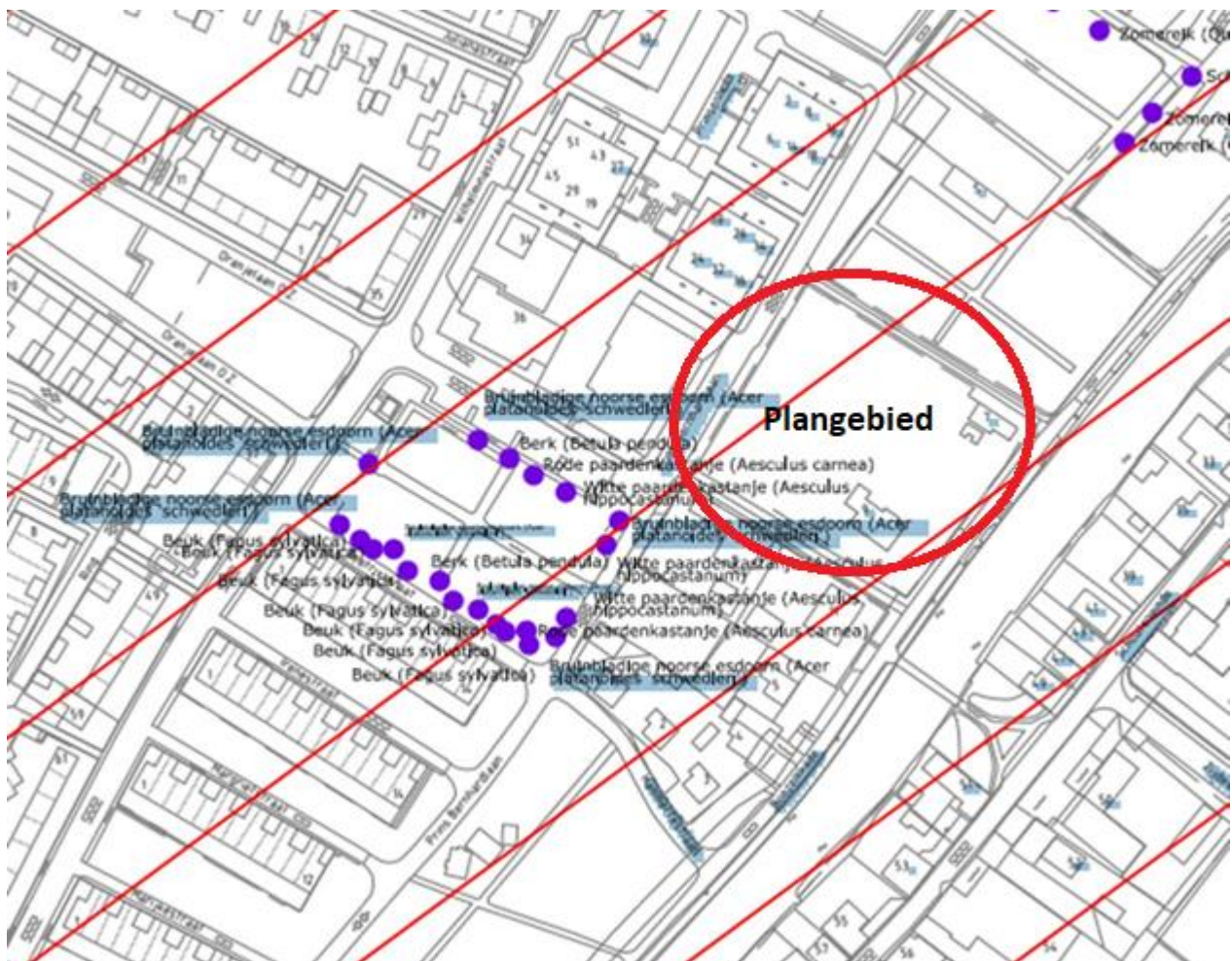
Op 13 september 2019 heeft een terreinbezoek plaatsgevonden op bovengenoemde locatie. De locatie van de werkzaamheden en projectvoornemen is opgenomen in figuur 1.

Figuur 1: Planlocatie (Bron: opdrachtgever)

Aanleiding en doel

Men is voornemens om een bestaand kavel (woonhuis met tuin en oud schuurtje) op te splitsen in 4 woonkavels. Het bestaande woonhuis blijft hierbij behouden. Het aanwezige groen grotendeels ook volgens de eigenaar om zo het zicht op achterliggend bedrijventerrein waar in toekomst hoogbouw is voorzien te camoufleren. Op basis van de lijst beschermde bomen Hoeksche Waard blijkt dat de bomen van de Boezemkade 9 niet op deze lijst staan vermeld (zie figuur 2). Het kleine schuurtje zal worden gesloopt. Omdat hier sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling dient de opdrachtgever op de hoogte te zijn van eventueel aanwezige natuurwaarden, danwel beschermde soorten flora en fauna in/nabij de planlocatie.

Figuur 2: Beschermdenomenlijst

In het kader van het aspect 'ecologie' van deze ruimtelijke ontwikkeling dient er een quickscan gedaan te worden om te bepalen of er mogelijk negatieve effecten voor aanwezige beschermde plant- en/of diersoorten (zie bijlage 1 voor wettelijk kader). De opdrachtgever heeft aan Buijs Eco Consult de opdracht gegeven om in dit kader een quickscan Wet natuurbescherming, onderdeel soortbescherming in het plangebied uit te voeren.

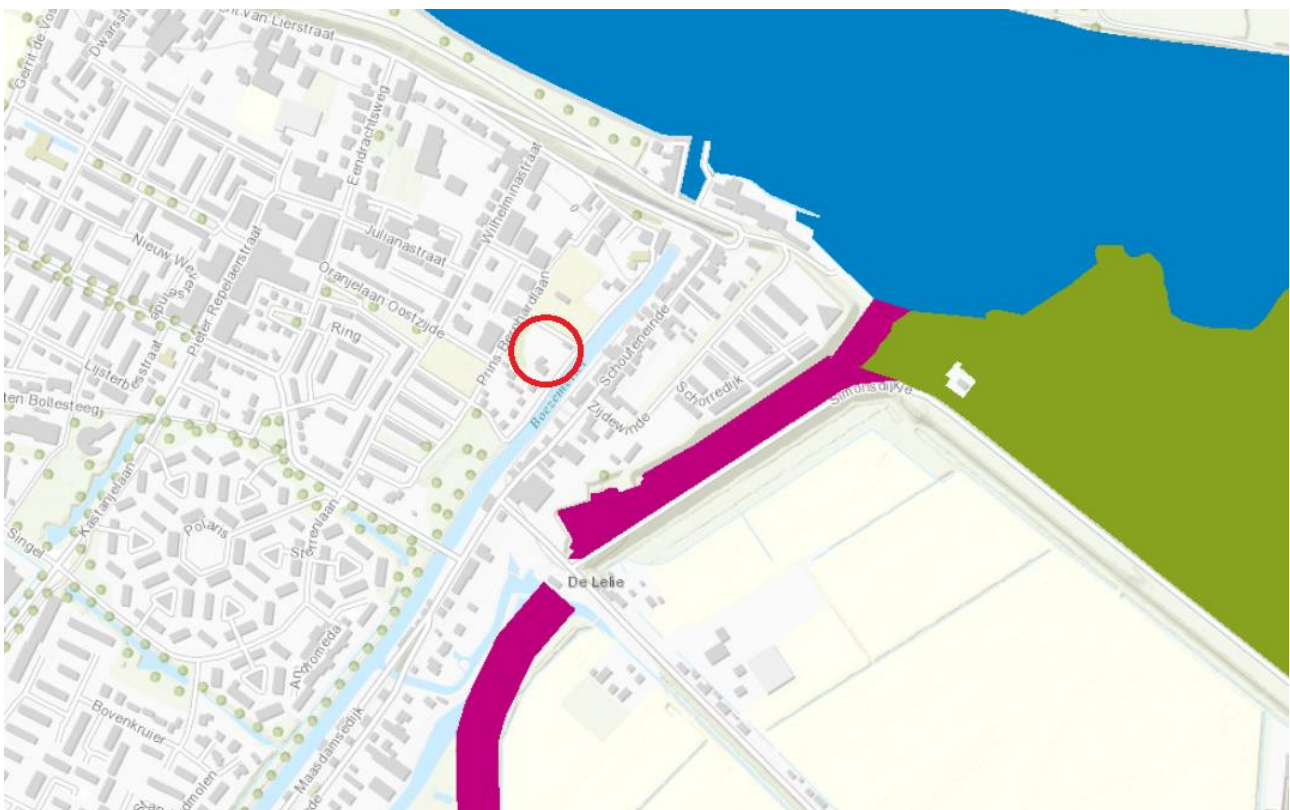
Wettelijk kader

Vanuit de Wet natuurbescherming is bij ruimtelijke ingrepen en niet bestendig beheer de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het doel van de Wet natuurbescherming is o.a. het in standhouden van de inheemse flora en fauna. Door, voorafgaand aan ruimtelijke ingrepen en niet bestendig beheer, stil te staan bij aanwezige natuurwaarden, kan onnodige schade aan beschermde soorten worden voorkomen of beperkt. Voor een uitgebreide toelichting op de Wet natuurbescherming wordt verwezen naar bijlage 1.

Voor vogels wordt doorgaans voor niet bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkelingen geen ontheffing verleend in het kader van de Wet natuurbescherming. Werkzaamheden dienen plaats te vinden buiten de kwetsbare periode (buiten het broedseizoen) of vinden plaats indien er geen sprake is van aanwezige vogelnesten.

Bestaande situatie

De planlocatie ligt in het dorp Puttershoek. Een overzichtsplaatje van de planlocatie is opgenomen in figuren 3 en 4. Hieruit blijkt eveneens dat de planlocatie niet in NNN-gebied en nabij Natura 2000 gebied gelegen is (en hier geen deel van uit maakt).

Figuur 3: Ligging plangebied in rode contour met in groen NNN-gebied (bron: kaarten Zuid Holland)

Figuur 4: Ligging plangebied in rode contour met groene arceringen Natura 2000 gebieden (bron: kaarten Zuid Holland)

De locatie is niet gelegen in Natura 2000-gebied (Oude Maas, Habitatrichtlijn). Het perceel ligt tevens op > 2500 m afstand van het Natura 2000-gebied. Aangezien de werkzaamheden niet in Natura 2000-gebied en/of NNN-gebied plaatsvinden, vindt er geen kwaliteitsverlies of versnippering plaats. Doordat het plangebied op 12 km afstand van het dichtstbijzijnde stikstofgevoelige Natura2000 gebied (de Biesbosch) is gesitueerd worden effecten door stikstofdepositie niet verwacht. Volgens het handelingskader bouw stikstof van OZHZ zorgt de bouw van 3 nieuwe huizen hierdoor niet voor toename van stikstofdepositie.

Toekomstige situatie

Op de locatie is het voornemen om het kavel her te verdelen in 4 woonkavels (waarvan 3 nieuwbouw)

Uitvoering veldcontrole

Op 13 september 2019 is door middel van een veldbezoek ter plaatse van het plangebied weergegeven in figuur 1 door R.J. Buijs van Buijs Eco Consult (hierna BEC) beoordeeld of er in pandig sprake is van rust en/of verblijfplaatsen van beschermde soorten volgens de Wet natuurbescherming. Bij de veldcontrole is een algemene beoordeling gemaakt voor de geschiktheid van het gebied voor overige (niet aangetroffen) beschermde soorten. In onderstaande figuren 5 t/m 14 is een impressie van de planlocatie opgenomen.

Figuur 5: Impressie plangebied

Figuur 6: Impressie plangebied

Figuur 7: impressie plangebied

Figuur 8: impressie plangebied

Figuur 9: impressie plangebied

Figuur 10: impressie plangebied (te slopen schuurtje)

Figuur 11: impressie plangebied (te slopen schuurtje)

Figuur 12: impressie plangebied (te slopen schuurtje)

Figuur 13: impressie plangebied (te slopen schuurtje)

Figuur 14: impressie plangebied (te slopen schuurtje)

Binnen het plangebied ontbreken grote nesten die wijzen op jaarrond beschermde roofvogels. In de bomen zijn geen holen, gaten, kieren en/of spleten waargenomen die functioneel zijn voor vleermuizen of andere zwaarder beschermde fauna. Bovendien blijven zo goed als alle bomen behouden. Wel zijn enkele takkenrillen aanwezig (zie figuur 15) die een schuilplaats kunnen vormen voor kleine marterachtigen en licht beschermde zoogdieren (algemeen voorkomende muizen en egels). Bij behoud van deze takkenrillen wordt de wet natuurbescherming niet overtreden. Indien de takkenrillen wel worden verwijderd dient er een controle vooraf plaats te vinden door een ter zake deskundig ecooloog. Vooralsnog heeft de eigenaar aangegeven deze takkenrillen te willen behouden. Ook algemeen voorkomende amfibieën zoals gewone pad en kleine watersalamander kunnen landbiotoop hebben in de tuin. Voor deze soorten geldt evenals voor de algemeen voorkomende zoogdieren een vrijstelling van de verbodsbepalingen voor ruimtelijke ontwikkelingen. Beschermde planten zijn niet aangetroffen en worden niet verwacht.

Figuur 15: impressie takkenrillen

Het schuurtje (voormalig woonhuisje) (figuur 10 t/m 14) biedt potentie als dagverblijf/zomerverblijf of paarverblijf voor vleermuizen. Bij het oplichten van de dakpannen zijn enkele keutels aangetroffen die vergruisden wat wijst op mogelijke vleermuisontlasting (zie figuur 16). Nader onderzoek naar de functie van het schuurtje door vleermuizen is noodzakelijk. Het pandje vormt doordat het steens is opgebouwd en weinig isolerende werking heeft geen geschikte functie voor kraamverblijf en/of winterverblijf. Er zijn geen aanwijzingen voor huismussen onder de pannen, oude nesten zijn hier niet aangetroffen bij het oplichten van de dakpannen. In de omgeving komen (blijkens verspreidingsatlassen) wel huismussen voor. Daarom wordt aanbevolen om de aanwezigheid van huismus door middel van gericht onderzoek vast te stellen danwel uit te sluiten. Dit onderzoek kan deels worden gecombineerd met het vleermuisonderzoek.

Figuur 16: Waarschijnlijke vleermuiskeutel

In de directe omgeving van het plangebied zijn voldoende alternatieve verblijfplaatsen aanwezig voor eventueel aanwezige vleermuizen en huismussen. Bij een eventuele aanwezigheid van gewone dwergvleermuis, ruig dwergvleermuis en huismus zijn er veel vergelijkbare daken (alternatieven) aanwezig in de bebouwing langs de Boezemkade. Bij de voorgenomen nieuwbouw kunnen bovendien geïntegreerde verblijfplaatsen voor beide soortgroepen worden gerealiseerd door het toepassen van huismuisvides en/of ingemetselde vleermuisstenen of delen van de spouwmuur voor vleermuizen te optimaliseren.

Tabel 1

Soort/ functieaantasting	Aanwezigheid	Beschermingsregime	Vervolg/actie
Vogels met Jaarrond beschermde nesten	Mogelijk huismus	Vogelrichtlijn, jaarrond beschermde nesten	Nader onderzoek cf. BIJ12 document huismus
Vogels	Ja, diverse soorten	Vogelrichtlijn	(Voorbereidend) werk buiten broedseizoen Aanvullend onderzoek aanwezigheid huismus
Vleermuizen	Mogelijk diverse soorten	Habitatrichtlijn	nader onderzoek cf. Vleermuisprotocol 2017
Overige zoogdieren	Vermoedelijk	Overige soorten en algemene vrijstellingsregeling	Zorgvuldig handelen toepassen
Amfibieën en reptielen	Mogelijk algemene soorten	overige soorten	Zorgvuldig handelen toepassen
Vissen	-	-	-
Overige fauna	-	-	Zorgvuldig handelen toepassen
Flora	-	-	-

Resume en aandachtspunten:

- 1 De planlocatie is niet gelegen in en/of nabij Natura2000/ NNN-gebied. Aangezien geen sprake is van werkzaamheden in Natura 2000 en/of NNN gebied is kwaliteitsverlies danwel versnippering van deze natuurgebieden als gevolg van de plannen is niet aan de orde.
- 2 Vanwege de mogelijke aanwezigheid van huismussen is nader onderzoek noodzakelijk naar huismus.
- 3 Vanwege de voorgenomen sloop van het schuurtje (voormalig huisje) is nader onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk.
- 4 Op de planlocatie zelf zijn verder algemeen voorkomende soorten te verwachten. Voor ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor deze soorten een provinciale vrijstelling.
- 5 Door de (voorbereidings)werkzaamheden (sloop) na het nader onderzoek en buiten het broed-/voortplantingsseizoen (15 maart t/m 15 juli) uit te voeren wordt invulling gegeven aan het principe van zorgvuldig handelen. Hiermee wordt voorkomen dat nesten van vogels worden verstoord. Indien werkzaamheden wel in deze periode uitgevoerd moeten worden is het noodzakelijk om voorafgaande deze periode een ecologisch werkprotocol op te laten stellen, eventuele maatregelen te nemen, en de werkzaamheden onder ecologische begeleiding uit te voeren.

Literatuur

- Bekker, D.L. & J.B.M Thijssen 2012. Verspreidingsonderzoek, Nederlandse Zoogdieren. VONZ 2011. Rapport 2012.03. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- Diepenbeek, A. van, 1999. Veldgids diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Strumpel, T. & Strijbosch H., 2006. Veldgids amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Wynhoff, I., Swaay, van C., & Made van der J., Veldgids Vlinders, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdierverseniging.nl

Websites

- www.zuidholland.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.telmeel.nl
- <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-017-Kennisdocument-Rugstreeppad-1.0.pdf>

Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is een uiteraard een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (zorgplicht) van de Wet natuurbescherming. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Bijlage 1 Wettelijk kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. Per 01/01/2017 zijn beide onderdelen (en de Boswet) geïntegreerd in de Wet natuurbescherming (Wn).

Gebiedsbescherming

In de Natura 2000 gebieden zijn de beschermde natuurmonumenten alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of de Habitatrichtlijngebied (Voorheen Speciale beschermings Zones, Sbz's) opgenomen.

Globaal kan worden gesteld dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedsspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

Soortbescherming

De soortbescherming is per 01/01/2017 ook opgenomen in de Wet natuurbescherming. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen Natura 2000-gebieden. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied. Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Vanuit deze kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming.

Onder de werking van de soortbescherming vallen circa 930 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren, vogels, amfibieën, en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt bovendien de algemene zorgplicht (art. 1.11).

Volgens de Wet natuurbescherming mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden gedood, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust of verblijfplaatsen mogen niet opzettelijk worden beschadigd of vernield. Habitatrichtlijnsoorten mogen tevens niet opzettelijk worden verstoord. Beschermde planten mogen niet opzettelijk van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wn) staan vernoemd in onderstaand kader.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Wn)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Ministerie van Economische Zaken

De werkingssfeer van de Wet natuurbescherming is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft de beschermde soorten **overal** in Nederland bescherming.

In o.a. artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wet natuurbeschermingswet worden de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden weergegeven. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de ontheffing- of vrijstelling (zoals werken met een goedgekeurde gedragscode) hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied.

- Beschermde soorten – met (Provinciale) vrijstelling:
Voor deze soorten geldt een vrijstelling van een of meerdere verbodsbepalingen (zoals bijvoorbeeld het vangen van dieren en/of het vernielen van vaste verblijfplaatsen. Voor deze soorten is derhalve in veel gevallen geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Wet natuurbescherming uitgaat.
Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft over het algemeen (en dus per Provincie verschillend) onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de woelrat, de egel, konijn, ree en vos, algemene amfibiesoorten, waaronder de bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.
- Overige ‘nationaal beschermde’ soorten:
Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer een mogelijkheid voor ontheffing, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en ‘doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort’.

Voor deze soorten is derhalve een ontheffing nodig of kan gewerkt worden met een goedgekeurde gedragscode. Soorten die vallen onder dit nationale beschermingsregime vallen betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals das, boomarter, algemene amfibieën en reptielen alpenwatersalamander, hazelworm, flora als schubvaren en bokkenorchis en vissoorten waaronder de grote modderkruiper. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

- **Habitatrichtlijnsoorten:**

Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht. Tot dit beschermingsregime horen o.a. alle vleermuissoorten, de bever, otter, noordse woelmuis, verschillende amfibiesoorten waaronder rugstreeppad en kamsalamander.

- **Vogelrichtlijnsoorten:**

Alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling ook geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

Zorgplicht

Voor alle in het wild voorkomende plant- en diersoorten, dus ook voor onbeschermden en beschermde soorten die zijn vrijgesteld geldt wel de ook 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat initiatiefnemer passende maatregelen moet nemen om schade aan beschermde gebieden en in het wild voorkomend plant en diersoorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en diersoorten als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een locatie in die periode bouwrijp wordt gemaakt, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daaropvolgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren of amfibieën die in winterslaap gaan. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen genomen te worden om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen of terreindelen af te zetten en het werk ter plaatse stil te leggen). Ecologische begeleiding kan hierin voorzien.